

Dysleksja

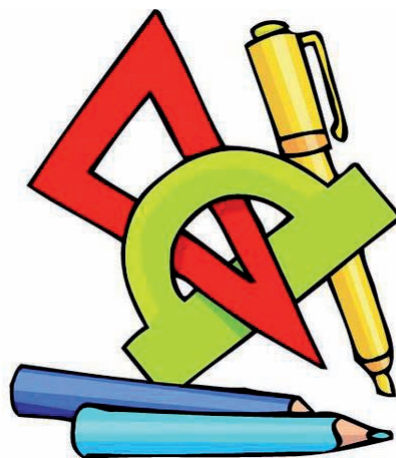
- problem rozwojowy

Twoje dziecko ma kłopoty z czytaniem, zapamiętywaniem zasad gramatycznych i liczeniem? Sprawdzasz zeszyty i widzisz koślawe literki, układające się w nieczytelne wyrazy o przekręconym brzmieniu?

Zanim zarzucisz dziecku lenistwo, albo wpadniesz w panikę, czy przypadkiem nie jest opóźnione w rozwoju - zacznij je obserwować.

To może być DYSLEKSJA.

Termin został utworzony od greckich wyrazów - *dys*, czyli „brak czegoś”, oraz *léxicos*, czyli „słowa”. DYSLEKSJA oznacza specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu wywołane zaburzeniami niektórych funkcji poznawczych i motorycznych u dzieci, które umysłowo rozwijają się w sposób prawidłowy. Jako przyczyny owych zaburzeń specjaliści najczęściej wymieniają czynniki dziedziczne, mikrouszkodzenia lub niedokształcenie układu nerwowego dziecka w okresie płodowym, okołopłodowym i pierwszych miesiącach życia, a w okresie przedszkolnym i szkolnym - zaniedbania środowiskowe i dydaktyczne. Dysleksja może także wynikać z pewnych zaburzeń w przepływie informacji pomiędzy mózgiem a aparatem mowy, ręką, uchem, okiem - co ma ściśle powiązanie z pamię-

cią wzrokową, słuchową i ruchową. Dzieci dyslektyczne mają trudności w nauce nie tylko języka polskiego czy matematyki, ale też geografii. Trudno im „wyczuć” stosunki przestrzenne na mapie i nie orientują się w stronach świata. W geometrii nie dostrzegają różnic w kształtach figur i nie potrafią wyobrazić sobie brył, a w chemii nie potrafią zapamiętać wzorów reakcji. Nie rozumieją też pojęć abstrakcyjnych. Potrafią jedynie przyswoić je słownie. Uczą się więc regulek i zasad na pamięć. Ogromne kłopoty sprawiają im także języki obce - zwłaszcza rosyjski, który ma inne litery alfabetu.

ZABURZENIA DYSLEKTYCZNE

Występują one w kilku postaciach - łącznie lub samodzielnie.

Są to:

♦ **DYSLEKSJA** - dziecko rozwijające się prawidłowo intelektualnie ma problemy z opanowaniem umiejętności czytania, a często także i pisania. Nie umie pisać liter czy słów, które słyszy, myli litery i

wyrazy o podobnym brzmieniu i zapisie np. „p” z „b” czy „d” z „b”, pada-bada; przestawia i opuszcza litery, sylaby lub przekręca końcówki wyrazów. Mały dyslektyk nie lubi czytać - zwłaszcza głośno. A ponieważ nie rozumie tego, co czyta, nie opowie treści tekstu. Aby uniknąć zarzutów o nieuctwo, zgaduje słowa albo mówi z pamięci już usłyszaną czytankę. Część dyslektyków nie osiąga nigdy biegłości w czytaniu.

♦ **DYSGRAFIA** - to trudności w opanowaniu umiejętności pisania poprawnego pod względem graficznym. Objawami dysgrafii są niedokładności w odtwarzaniu liter, ich połączeń, kształtów; dobieranie niewłaściwych proporcji liter w obrębie wyrazów, nierówne zagęszczenie pisma czy różne stopnie nachylenia liter w jednym wyrazie. Koślawe literki i bazgroły, pozaginane kartki w brudnym zeszycie nie zawsze więc oznaczają, że dziecko jest niechlujne.

♦ **DYSORTOGRAFIA** - jest jednym z rodzajów zaburzeń umiejętności pisania. Dotyczy trudności w opanowaniu poprawnej gramatycznie pisowni wyrazów - w tym rażące i nagminne popełnianie błędów ortograficznych, pomimo doskonałej znajomości zasad pisowni.

♦ **DYSKALKULIA** - to specyficzne trudności w opanowaniu rachunków symbolicznych i liczbowych, czyli kłopoty w liczeniu - zwłaszcza w odejmowaniu oraz w prostych działaniach matematycznych. Dyskalkulia występuje prawie zawsze wraz z dysleksją. Przypadki czystej dyskalkulii dotyczą zaledwie 1 proc. uczniów.

KOMPLEKSOWA POMOC

Jak podają badania statystyczne, w Polsce ok. 10 proc. społeczeństwa przejawia cechy dyslektyczne. Problem ten występuje u 10-15 proc. dzieci. Ale też, jak pokazują przykłady Tomasza Edisona, Alberta Einsteina, Winstona Churchilla czy Agaty Christie - kłopoty dyslektyczne można przezwyciężyć. Efekty są tym lepsze, im wcześniej podjęta została terapia i im bardziej zaangażowali się w nią rodzice.

Dziecko dyslektyczne pozbawione wsparcia narażone jest na pogłębianie się już istniejących trudności szkolnych, które w konsekwencji mogą doprowadzić do zaburzeń nerwicowych - np. agre-

sji czy fobii. Jeśli więc sami zauważymy niepokojące zmiany lub sugestie takie zgłosi nauczyciel - nie lekceważmy ich. Przede wszystkim zaprowadźmy malucha do lekarza, aby wykluczył inne schorzenia - np. neurologiczne czy wady słuchu albo wzroku, które mogą mieć wpływ na trudności szkolne.

Dzieci, u których stwierdzono dysleksję, po badaniach przeprowadzonych przez psychologa i pedagoga, objęte są tzw. terapią pedagogiczną. Prowadzona jest na różne sposoby. Najczęściej stosowanymi metodami są:

- ♦ pomoc nauczyciela i pedagoga szkolnego - dostosowana indywidualnie do potrzeb każdego ucznia. Uczeń taki jest inaczej oceniany - np. przy dysgrafii zwracana jest uwaga tylko na treść prac pisemnych; ma też zwiększony czas na napisanie wszelkich sprawdzianów i na odpowiedzi ustne;
- ♦ zajęcia korekcyjno-kompensacyjne w grupach - przygotowane na podstawie diagnozy psychologicznej przez pedagoga korekcyjnego; zajęcia indywidualne w poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- ♦ w szkołach, gdzie jest więcej dzieci dyslektycznych, powstają klasy terapeutyczne;
- ♦ turnusy terapeutyczne organizowane przez szkoły i Polskie Towarzystwo Dysleksji;
- ♦ ćwiczenia prowadzone przez rodziców, zgodnie ze wskazówkami pedagoga, za pomocą książek, pism, gier, zabaw, programów multimedialnych o tematyce dyslektycznej.

Za i przeciw dysleksji tak

1. Staraj się zrozumieć dyslektyka, jego potrzeby, możliwości i ograniczenia.
2. Spróbuj jak najwcześniej zaobserwować trudności dyslektyka: na czym polegają i co jest ich przyczyną.
3. Aby jak najwcześniej pomóc dyslektykowi:
 - zaobserwuj w codziennej pracy, co najskuteczniej mu pomaga,
 - korzystaj z odpowiedniej literatury i fachowej pomocy terapeuty,
4. Bądź życzliwym, pogodnym, cierpliwym przewodnikiem i towarzyszem dyslektyka w jego kłopotach.
5. Chwal i nagradzaj dyslektyka nie tyle za efekty jego pracy, ile za włożony wysiłek.

nie

1. Nie traktuj dyslektyka jak chorego, kalekiego, niezdolnego, złego lub leniwego.
2. Nie karz, nie wyśmiewaj dyslektyka w nadziei, że zmobilizujesz go do pracy.
3. Nie łudź się, że dyslektyk „sam z tego wyrośnie”, „weźmie się w garść”, lub że ktoś go z tego „wyleczy”.
4. Nie spodziewaj się, że kłopoty dyslektyka pozbawionego specjalistycznej pomocy ograniczą się do czytania i pisania, i skończą się same.
5. Nie ograniczaj dyslektykowi systematycznych ćwiczeń.

Źródło: www.Integracja.org
Zmodyfikowany tekst „Za i przeciw dysleksji”
www.dysleksja.waw.pl

Foto: deviant ART